

Hollolan kunnan valvontajaoston lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle yhteislupapäätöstä koskevista valituksista, Arto ja Riitta Laitinen, Tertunmetsän kiviainesalue, 98-433-6-49 (Tertunmetsä)

Vaasan hallinto-oikeuden Dnro: 837/2025

Kunnan Dnro: HOLDno-2024-660

Tausta

Hollolan kunnan valvontajaosto on päätöksellään 21.5.2025 § 34 myöntänyt Arto ja Riitta Laitiselle maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ottoon, louhintaan ja murskaukseen kiinteistölle 98-433-6-49 (Tertunmetsä). Lupapäätöksestä on jätetty Vaasan hallinto-oikeuteen kaksi yksityishenkilöiden tekemää valitusta. Toisessa valituksessa on useita allekirjoittaneita.

Valituksissa esitettyihin seikkoihin on olennaisilta osin otettu kantaa jo päätöksen perusteluissa ja tällä lausunnolla otetaan kantaa lähinnä valitusten pääkohtiin.

Hollolan kunnan valvontajaosto toteaa lausuntonaan valitusten johdosta seuraavaa:

Luontoselvitysten ajantasaisuus

Valituksessa on kyseenalaistettu hakemukseen liitetyn luontoselvityksen ajantasaisuus ja luontotietojen riittävyys muiltakin osin. Luontoselvitysten ajantasaisuuteen on otettu kantaa päätöksen perusteluissa: *"Tähän valvontajaosto toteaa, että hakemusalueelta on laadittu luontoselvitys 29.10.2015 (Luontoselvitys Kotkansiipi). Luontoselvityksen loppupäätelmän mukaan alue sopii luontoarvojensa puolesta louhintaan eikä lisäselvityksiä katsota tarpeelliseksi. Toiminnanharjoittaja on täydentänyt hakemustaan luontoselvityksen ajantasaisuusarviolla, jonka mukaan luontoselvitys on edelleen riittävän ajantasainen hankkeen luontovaikutusten arvioimiseksi. Hämeen ELY-keskus on lausunnossaan todennut yhtyvän arvioissa esitettyyn näkemykseen eikä näe tarpeelliseksi päivittää luontoselvitystä maastokäynneillä."*

Suojeltujen lajien esiintyminen hakemusalueella ja sen ympäristössä

Valituksen mukaan hakemusalueen lähiympäristössä on tehty havaintoja Euroopan luontodirektiivin liitteen IVa tiukasti suojelluista lajeista, kuten ilveksistä, susista ja saukosta. Lisäksi kirjoverkkoperhosia on havaittu hankealueella ja sen läheisyydessä.

Tähän valvontajaosto toteaa, että luonnonsuojelulain mukaan liitteessä IV mainittujen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty ja näitä alueita voidaan pitää maa-aineslain tarkoittamina erikoisina luonnonesiintyminä. Valvontajaosto toteaa, että jonkin rauhoitetun lajin havainto hakemusalueella tai sen läheisyydessä ei ole automaattisesti luvan myöntämisen este, vaan sellaiseksi voitaisiin katsoa suojellun lajin levähdys- tai lisääntymispaikka. Valvontajaoston tiedossa ei ole, että alueella olisi edellä mainittujen lajien levähdys- tai lisääntymispaikkoja.

Toiminnan aiheuttamien melu-, pöly- ja värinähaittojen riittämätön mallinnus luvan myöntämisen perusteena

Valituksen mukaan hakemuksessa esitetyt melumallinnukset ovat puutteelliset, eikä niiden perusteella pystytä varmuudella osoittamaan, että melun ohjearvot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa eivät ylitä. Asiaan on otettu kantaa päätöksen perusteluissa:

"Tähän valvontajaosto toteaa, että toiminnan meluvaikutuksia on selvitetty kolmella eri mallinnuksella. Varsinaisen kalliokiviainesten ottamis- ja murskaustoiminnan aiheuttamia vaikutuksia on selvitetty

16.12.2019 päivätyllä melumallinnuksella. Mallinnuskarttojen perusteella naapurustolle eniten melua aiheuttavat vaiheet ovat 5 ja 6, joiden aikana toiminta aiheuttaa pahimmillaan LAeq, 7-22 44 dB melutason risteysalueen kiinteistöjen pihapiireissä. Toiminnasta aiheutuvan liikenteen meluvaikutuksia on selvitetty tarkemmin 14.12.2024 päivätyllä melumallinnuksella. Hakemuksen mukaisilla maksimimäärillä (50 käyntiä vuorokaudessa) melutasot jäävät Lierantien ja hakemusalueelle johtavan metsäautotien risteysalueella tasolle LAeq, 7-22 45-38 dB. Kummassakin mallinnuksessa tulokset jäävät selvästi päiväaikaisen ohjearvon 55 dB alapuolelle. Luvassa on edellytetty (lupamääräys 14) toiminnanaikaisen melutason (sis. liikenne) mittaamista lähimmissä häiriintyvissä kohteissa toiminnan alkaessa ja tarvittaessa myöhemminkin. Näin voidaan varmistaa toiminnan aikainen todellinen melutaso ja ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli ylityksiä todetaan. Lisäksi luvassa on edellytetty kiinnittämään erityistä huomiota pohjoisen ja pohjois-koillisen suuntaan kohdistuvien meluhaittojen ehkäisyyn ja sijoittamaan riittävän korkea meluvalli siten, että melun ohjearvojen alittumisesta voidaan varmistua. **Kun otetaan huomioon melumallinnusten tulokset, toiminta-aikojen ja liikennemäärien rajoitukset sekä muut luvassa annetut määräykset, ei toiminnasta arvioida aiheutuvan kohtuutonta haittaa toiminta-alueen läheisyydessä tai Lierantien varressa sijaitseville kiinteistöille.**

Lisäksi valvontajaosto toteaa, että varsinaisen louhostoiminnan melu-, pöly- ja värinävaikutusten voidaan arvioida jäävän vähäisiksi, sillä hakemusalue sijaitsee maaston muodoiltaan suhteellisen suojaisalla alueella naapurikiinteistöihin nähden. Hakemusalueen ja itäpuolella sijaitsevien naapurikiinteistöjen väliin jää kallionkohoumia, jotka vähentävät tehokkaasti kiinteistöille kohdistuvia melu- ja pölyhaittoja. Tämä on todettavissa myös hakemukseen liitetyistä melun leviämiskartoista. Olennaisimmat toiminnan aiheuttamat haitat liittyvätkin louhostoiminnasta aiheutuvaan liikenteeseen, jonka haittoja luvassa on pyritty vähentämään rajoittamalla toiminta-aikoja ja päivittäisiä liikennemääriä. Valvontaviranomaisella on mahdollisuus valvonnallisin keinoin edellyttää myös liikenteestä aiheutuvien haittojen torjuntatoimien tehostamista, mikäli se on tarpeen.

Melun ohjearvojen ylittyminen oleskeluun tarkoitettulla piha-alueella

Valituksen mukaan louhostoimintaan liittyvästä liikenteestä aiheutuu melun ohjearvojen ylittymistä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueille ja sitä kautta kohtuutonta rasitusta kiinteistöjen asukkaille. Asiaan on otettu kantaa päätöksen perusteluissa seuraavasti: "Tähän valvontajaosto toteaa, että kyseinen rakennus on kunnan rakennustietokannan mukaan talousrakennus ja tarkempien lupatietojen mukaan kysymyksessä on autotalli-varastorakennus. Kyseisen rakennuksen edustaa ei täten voida pitää oleskeluun tarkoitettuna piha-alueena, eikä sen ympäristöön tämän vuoksi sovelleta päiväajan ohjearvoja." Valitukseen on liitetty valokuva, jossa autotallin ja hankealueelle johtavan tien läheisyyteen on sijoitettu terassipöytä. Ottaen huomioon kiinteistön suurehkon koon (yli hehtaari) ja sen, miten kauas asuinrakennus oleskelupihoineen sijoittuu autotallista (ja miten lähelle autotalli sijoittuu tietä), ei autotallin viereistä aluetta voida valvontajaoston näkemyksen mukaan katsoa lainsäädännössä tarkoitetuksi nimenomaisesti oleskeluun **tarkoitetuksi** piha-alueeksi.

Puutteellinen kaivokartoitus

Valituksen mukaan hakemukseen liitetty kaivokartoitus on puutteellinen.

Tähän valvontajaosto toteaa, että Vaasan hallinto-oikeus on aikaisemmassa käsittelystä antamassaan päätöksessään (31/2023) todennut seuraavaa ja todennut laaditun kaivokartoituksen riittäväksi: "Hallinto-oikeus pitää esitettyä kaivoselvitystä, pinta- ja pohjavesiselvitystä sekä selvitystä vesien johtamisesta riittävänä. Kun otetaan huomioon maaston pinnanmuodot, etäisyydet sekä sade- ja sulamisvesien laatu ja määrä, hallinto-oikeus katsoo, ettei vesien johtamisesta ennalta arvioiden aiheudu pilaantumis- tai muuta haittaa ympäristöön, viereisiin soihin, vesistöihin tai kaivoihin."

Melu- ja värinähaitat yleisesti

Valituksen mukaan muutoksenhakijan kiinteistöltä on louhintapaikalle matkaa noin 1,1 km. Peruskallio on yhtenäinen koko tältä matkalta ja on lähimmillään kiinteistöstä noin 5 metrin päässä. Tämä voi aiheuttaa merkittäviä rakenteellisia riskejä kiinteistölle ja lisää melun kantautumista kiinteistölle.

Valvontajaosto toteaa, että melu- ja värinäasiat on hakemuksessa ja lupapäätöksessä käsitelty vallitsevan käytännön mukaisesti. Yhteislupapäätös ja siinä annetut määräykset velvoittavat toiminnanharjoittajan rajoittamaan toimintansa ympäristövaikutukset lainsäädännön edellyttämälle tasolle ja tarkkailemaan toimintansa ympäristövaikutuksia. Luvassa on edellytetty lähimpien rakennusten katselmointia ennen toiminnan aloittamista sekä laatimaan riskiarvio värinän vaikutuksista. Kuten lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa on todettu, maa-aineslain 9 §:ssä todetaan: *"Jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu."*

Ennallistamisasetuksen vastaisuus ja Kalliojärven tuhoutuminen

Valituksen mukaan louhintatoiminta on ristiriidassa EU:n ennallistamisasetuksen tavoitteiden kanssa, sillä hanke heikentää luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön tilaa. Lisäksi valituksessa todetaan, että hankealueen lähellä sijaitseva Kalliojärvi tulisi tuhoutumaan louhinnan seurauksena.

Tähän valvontajaosto toteaa, että ennallistamisasetus ei lukeudu lupaharkinnassa sovellettaviin säädöksiin, eikä sitä näin ollen voida suoraan huomioida luvan myöntämisen edellytyksiä harkitessa. Hämeen ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että kallion louhinta tai toiminta-alueen vesien johtaminen eivät aiheuta muutoksia Kalliojärven vesitalouteen, eikä toiminta vaaranna lammen luonnontilaa. Lisäksi on todettu, ettei hanke ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Valvontajaosto yhtyy Hämeen ELY-keskuksen näkemykseen.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Valituksessa vastustetaan lupaa toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

Tähän valvontajaosto toteaa, että toiminnalle ei myönnetty lupaa aloittaa muutoksenhausta huolimatta.

Lopputulema

Valvontajaosto katsoo, että toimittaessa hakemuksen ja lupapäätöksen mukaisesti, sekä maa-aineslain että ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät ja lupa on näin ollen myönnettävä.

Muilta osin valvontajaosto viittaa päätöksessään esittämiinsä perusteluihin. Valvontajaoston näkemyksen mukaan muutoksenhakijoiden jättämissä valituksissa ei ole tuotu esiin asioita, joita ei olisi jo huomioitu päätöstä tehdessä, tai jotka antaisivat aihetta arvioida lupaharkinnan lopputulosta toisin. Valitukset tulee hylätä.